

Альзахрані Д. О.,
аспірант

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

МЕТОДИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПОЛЯ РІКЕРА В ЗАСТОСУВАННІ ДО РОМАНУ АЛАЯ «ЦАР ГЕСАР»

Анотація. Стаття присвячена застосуванню методів і практик європейського літературознавства (на базі праць французького філософа Поля Рікера) до творів іншої культурної традиції (роман «Цар Гесар» сучасного китайського письменника Алая).

Ключові слова: інтерпретація, культура, Гесар, Тибет, героїчний епос.

Постановка проблеми. Незважаючи на значну кількість і різноманіття концепцій і методів літературознавства, розроблених європейськими дослідниками, їх застосування для аналізу літературних творів іншого культурного спадку не є популярним. Однак використання методів літературного аналізу європейської традиції щодо китайської літератури надає науковій спільноті можливість подивитися на твір із нового ракурсу, піддати його аналізу іншої культурної традиції. Концепції французького філософа Поля Рікера завдяки своїй універсальній природі можуть бути використані для дослідження твору китайського письменника Алая «Цар Гесар», завдяки чому стане можливим розкриття інтерпретаційних особливостей роману та мотивів автора.

Мета статті – застосувати методи інтерпретації, описані Полем Рікером, до роману Алая «Цар Гесар» для більш детального аналізу твору. Актуальність роботи зумовлена необхідністю дослідити відображення тибетського героїчного епосу про царя Гесара в романі сучасного китайського письменника Алая, а також визначити особливості і мету інтерпретації. Об'єктом дослідження є інтерпретація в художньому літературному творі, предметом – особливості інтерпретації тибетського епосу про царя Гесара в сучасній китайській літературі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поль Рікер є одним із найвпливовіших філософів ХХ століття. Він є членом дев'яти іноземних академій і Почесним доктором тридцяти одного університету світу, лауреатом премії Кіото (2000) та премії Клюге (2004). У його працях значне місце відводиться дослідженню філософських учень сучасності, а саме: філософії життя, феноменології, екзистенціалізму, персоналізму, психоаналізу, герменевтики, структуралізму, аналітичній філософії, моральній філософії, філософії релігії, політики й інших учень. Його праці ґрунтуються на філософському здобутку попередників: Канта, Фіхте, Гегеля [3, с. 9–10]. Погляди Поля Рікера перебувають у постійному діалозі з іншими науковими сферами, особливо з науками про людину. Основним мотивом його досліджень є бажання пізнати людину в усіх її виявах і визначити шляхи її подальшого розвитку.

У людській особистості Поль Рікер бачить суб'єкт життєвих подій, тлумачення яких має на меті герменевтика. Саме на герменевтичних поглядах П. Рікера, які представлені в таких його роботах, як «Час і оповідь» (1983–1985 рр.), «Від тексту до дії. Нариси з герменевтики II» (1986 р.), «Конфлікт

інтерпретацій. Нариси з герменевтики» (1969 р.), зосереджена увага в статті.

Розглянемо осмислення **культури** Полем Рікером. Працюючи над аналізом фрагментів культури, які зафіксовані в слові чи фразі, П. Рікер поступово переходить до аналізу текстів культури й буття культури в історичній цілісності. Особливе місце в роботах П. Рікера завжди відводилося людині, а глобальність учення про культуру зробило людину як суб'єкта інтерпретації центральною проблемою феноменологічної герменевтики. П. Рікер також досліджує питання включення індивіда в цілісний контекст культури. Через інтерпретацію людина наближається до культури оригінального тексту. «Сама робота інтерпретації містить глибокий задум – подолати культурну дистанцію, відстань, яка відділяє читача від чужого для нього тексту, й, отже, включити смисл цього тексту в сучасне розуміння, яким володіє читач» [3, с. 34].

В інтерпретації велику увагу П. Рікер також приділяє проблемі часу та його ролі. «Інтерпретація – це місце сплетіння двох часів – минулого та теперішнього» [3, с. 18]. Роль інтерпретації в цьому процесі надзвичайна. Людина інтерпретує, щоб прояснити, обґрунтувати традиції минулого. З іншого боку, інтерпретація здійснюється в теперішньому часі, який відрізняється від часу традиції, що інтерпретується. Отже, минуле переплітається з теперішнім і вступає з ним у діалогічні відносини. Через інтерпретацію явища реальності постають у новому світлі. Через інтерпретацію «вказана подія набуває часової вагомості...» [3, с. 465], а «набуваючи часу, вона (подія) разом із цим набуває смислу» [3, с. 465].

Поглянемо на дослідження П. Рікера в галузі художніх творів. У літературі він докладно описує три етапи існування, життя, функціонування твору. Він називає ці етапи давньогрецьким поняттям «мімезис». У кожному тексті П. Рікер виділяє три мімезиси: «мімезис I», «мімезис II» і «мімезис III» [3, с. 23]. Філософ наголошує на мистецтві як способі відтворення та передачі людської діяльності в культурі. Мімезис I стосується понять життєвого світу й підприємництва. Автор твору має володіти практичним розумінням життєвого матеріалу, щоб побачити взаємозв'язок явищ життя. Мімезис I – це посередник між життєвим досвідом автора та його твором. Мімезис II – це власне художній твір. Мімезис III – це акт сприйняття художнього твору, акт міжособистісної комунікації. Саме мімезис III становить найбільший інтерес для дослідження, оскільки він напряму пов'язаний зі сприйняттям та інтерпретацією художнього тексту. «[Мімезис III] – це актуалізація творчого задуму митця, виявлення духовних цінностей та ідеалів, що містяться в тексті, і введення їх – через майбутню діяльність індивідів – у контекст суспільного буття» [3, с. 24]. Вияв мімезису III – це катарсис, який переживає читач під час взаємодії з витвором мистецтва. Емоції, що викликає твір чи інший витвір мистецтва, закладені в саму структуру твору.

Однак дія мімезису III не закінчується на переживаннях публіки. У повному обсязі він виявляється, коли твір відкриває перед читачем новий світ, що стає особистісним для нього.

Світ художнього твору не обмежений самим лише текстом. Художній твір чекає на прочитання, завдяки якому розкривається його смисл. У цей самий час твір також виходить за рамки практичної реальності, світу існування, оскільки є творінням автора. Саме так «формується нове сприйняття, яке протистойть наявній культурі, де висвітлюється невідповідність світу уявного та звичної реальності» [3, с. 25].

Процес взаємодії читача й автора відбувається під час прочитання тексту читачем, коли перетинаються очікування автора та сподівання читача. Однак інтенція, закладена автором у текст, не відкривається однаково для всіх читачів, оскільки вона дана опосередковано, за допомогою художнього твору й має бути декодована читачем особисто. Цей процес суттєво відрізняється від прямого виявлення інтенції, наприклад, під час розмови чи прямої мови. «Інтенція тексту ... стає герменевтичним завданням» [3, с. 25]. Прочитання тексту стимулює активну уяву читача. Отже, читач завжди інтерпретує текст, який читає. Прочитаний текст утілюється в життя, наприклад, формує певні морально-ціннісні установи читача, змінює його життєву позицію. Світ поетичний відображається в реальному світі. Для опису явища інтерпретації Поль Рікер використовує такі терміни: іносказання [3, с. 464], перепрочитання [3, с. 465], перетлумачення [3, с. 465], розшифрування [3, с. 465], тлумачення [3, с. 466], трактовка [3, с. 469], бачення [3, с. 474], подоба [3, с. 215] тощо.

Значну частину досліджень П. Рікера становить вивчення історії християнства й аналіз його сакральних текстів. Філософ розглядає відображення подій біблійських часів у писаннях як їх інтерпретацію. Він описує відношення між Старим і Новим Заповітами як активну взаємодію, доповнення один одного. «Вдумаємося ретельно в таке: передусім не існує, власно кажучи, двох Заповітів, двох писань, а є одне писання та одна подія; саме ця подія і призвела до того, що єврейська життєбудова стала виглядати як явище, повністю застаріле, як старе письмо. Але тут виникає герменевтична проблема: нове не замінює старе, але знаходиться з ним у двоякому відношенні; воно скасовує його, але водночас і доповнює, воно змінює письмо, перетворюючи його на духовне явище, як вода перетворюється на вино» [3, с. 464].

На думку П. Рікера, процес інтерпретації часто супроводжується деміфологізацією первинного матеріалу. Інтерпретуючи, автор намагається надати більшій аргументованості міфологічно зображеним подіям. Міфологізацію П. Рікер описує, аналізуючи праці німецького філософа Рудольфа Бульмана. «Вона (деміфологізація) полягає в новому використанні герменевтики, яка вже не є створенням, побудовою духовного смислу на основі буквального, а є щось на зразок буріння свердловини під буквальним смислом, *де-струкція*, тобто де-конструкція самого послання» [3, с. 472]. Така інтерпретація спрямована на більш глибоке розуміння тексту, спробу знайти докази в підтримку істинності зображуваних подій. «Ця деміфологізація відрізняється від демістифікації тим, що вона є перетворенням тексту, направленим на більш глибоке його пізнання, тобто на здійснення інтенції тексту, яка спрямована на подію, а не сам текст» [3, с. 472]. Свідомість сучасної людини потребує аргументованості, якої, на думку П. Рікера, набуває матеріал у процесі інтерпретації сучасниками.

Яскравим прикладом інтерпретації давнього тексту є відображення тибетського героїчного епосу про царя Гесара в творі сучасного китайського письменника Алая. Розглянемо цей епос як приклад культурного здобутку не лише тибетського народу, а й усього людства. Героїчний епос містить у собі відомості про минуле Тибету, його історію, культуру, традиції й мову. У різні часи його вивчали такі дослідники, як П.С. Паллас, Б. Бергман, Є.Ф. Тимківський, Я. Шмідт (досліджували монгольську версію епосу); Б.Я. Владимирцов, Б. Лауфер, М.М. Поппе (підтримували ідею тибетського походження епосу). Г.М. Потанін записав фрагменти версії Амдо (північно-східний варіант). У 1900 році видана західно-тибетська версія, записана А.Г. Франке. У 1931 році виданий французький переклад кхамської версії, виконаний О. Давід-Неєль. Ю.М. Реріх у працях записав версію епосу в районі Амдо, а також описав ареал розповсюдження епосу про царя Гесара [4].

Версії епосу про надзвичайне життя видатного воїна місцями різняться, містять додаткові деталі, акцентують на різних аспектах життя народного героя, однак основний сюжет усе ж таки однаковий. «Десять-дванадцять століть тому Сага про Гесара складалася всього з двох чи трьох пісень. Їх виконували безіменні барди-співці, яких надихнули окремі історії про діяння видатного царя-воїна» [1, с. 10]. Первинно пісні про царя Гесара передавалися усно, занотовані були значно пізніше, однак немає єдиного рукопису, який включав би всі відомі пісні про царя Гесара. Кожна збірка описує лише окремі його діяння та подвиги [1].

Для тибетців епос про царя Гесара – це дещо більше, ніж історія про видатні подвиги певної особистості. Люди вважають, що ці пісні мають особливі властивості охороняти того, хто їх співає. О. Давід-Неєль у праці описує цікавий випадок, який стався з нею під час подорожі в Голозі. «... я натрапила на мандрівників, які співали пісні вголос. На мої розпити вони відповіли, що співають історії про Гесара. Мандрівники вважали, що якщо на них нападуть злодії, вони зможуть побороти їх за допомогою мужності, сили та нездоланності, які надають їм пісні про Гесара» [1, с. 11]. Історії про героїчні діяння Гесара виконують і слухають із надзвичайною повагою й побожністю, властивим сакральним текстам.

Однак із процесами глобалізації та всебічної інтеграції сучасної світової спільноти постає питання, чи зможе тибетський народ зберегти скарб своєї нації, втілений у епосі про царя Гесара, чи є місце стародавньому епосові у світовій культурі. У 2009 році китайський письменник тибетського походження Алай (阿来) видає роман «Цар Гесар» («格萨尔王»). Сама назва вказує на його належність до давнього тибетського епосу, дослідити, наскільки авторський роман відповідає текстові культурної спадщини тибетського народу, є одним із головних завдань статті. Алай обирає епос для сюжетної основи свого твору, однак матеріал зазнає певної авторської трансформації. Алай інтерпретує епос, додаючи нових тлумачень до оригінальних сюжету й образів. Також він вводить нові персонажі, які невідомі стародавньому епосові. Розглянемо наймасштабніші трансформації, яких зазнав епос про царя Гесара в інтерпретації сучасного китайського автора Алая.

Сага про народження та життя видатного героя була призначена виключно для усної передачі, яку виконували барди в супроводі музичного інструменту, тибетської гітари –

драм'їну. «Представники старшого покоління співців народної балади, які в більшості є вихідцями з бідних сімей пастухів, заробляли на життя їжу, складаючи й виконуючи поему про Гесара, до 1949 року, коли була проголошена Китайська Народна Республіка. Вони блукали безмежними пасовищами, не маючи даху над головою, наслідуючи спосіб життя співців поем у Давній Греції» [2, с. 102]. У більшості своїй співці не були освіченими, а їхня здатність напам'ять цитувати численні розділи епосу феноменальна. «Деякі з бардів отримували наказ стати співцями епосу ще в дитячих снах, у яких їм являвся сам цар Гесар. Після цих снів вони раптово захворювали, лами молилися за їхнє одужання, а коли хвороба так само раптово відступала, епічна поема про царя Гесара вже залишалася в пам'яті дітей» [2, с. 102]. Не існує наукового пояснення, як саме барди отримували знання, проте саме це явище є однією з найбільших загадок історії та невід'ємною частиною тибетської культури.

У романі Алая з'являється новий для епосу персонаж – пастух Джікмед (晋美), якому дивовижним чином сняться епізоди життя царя Гесара. Роман поділений на розділи, кожен із яких має підзаголовок – «Історія» (故事) чи «Оповідач» (说唱人). Так, паралельно розгортаються сюжетні лінії життя царя Гесара та пастуха Джікмеда. Розглянемо образ оповідача докладніше. Джікмед – неписьменний пастух, який живе на безкрайніх просторах безкінечних тибетських рівнин. Він випасає худобу, дні проводить серед зелених пасовиськ. Джікмед сліпий на одне око. Роман починається з розділу «Історія», який описує буддійських святих на небесах у час до народження царя Гесара. Коли ж автор знайомить читача з Джікмедом, то сцени з «Історії» пізніше виявляються сном Джікмеда, який він уже бачив неодноразово. До цього Джікмед бачив подібний сон, але коли прокидався, не міг згадати побачене. Дядько Джікмеда також може відтворити кілька розділів епосу, однак він не знає початку й кінця, а знання інших бардів-оповідачів досить фрагментарні та уривчасті. У своїх снах Джікмед розуміє, що спить, і є спостерігачем того, що відбувається. Прокинувшись, він усвідомлює, що йому наснився початок історії ще до народження царя Гесара на землі, початок, якого він не чув від інших бардів раніше.

Початок історії є ключовим моментом, відправною точкою, ціннісним складником епосу. Він дає пояснення, як саме цар Гесар з'явився в країні Лінг і в чому саме полягала його божественна місія.

Відповідь на питання, навіщо Алай уводить новий персонаж оповідача в роман, частково міститься в самому творі. У снах Джікмед бачить щось відмінне від старих історій. Він бачить нові події, яких немає в епосі. Джікмед відправляється до старого барда, щоб той допоміг йому розібратися в снах.

В очах старого барда спалахнув вогник: «Можливо, на небесах захотіли змінити історію, яка потім тобі наснилася. Скажи мені, будь ласка, юначе, чим саме твоя історія відрізняється?» – «Вона відмінна із самого початку. Сина божеств¹ вигнали не навмисно, люди не знали, що він божество, тому й прогнали його!» – «Хто розказує тобі це все уві сні?» – «Я не знаю» – «Скажи мені хоч, як він виглядає!» – «Ніхто мені не розказує, я наче дивлюся фільм!» [5, с. 61].

Старий бард розуміє, що Джікмедові являється послання з небес, що він бачить дещо іншу версію епосу про Гесара.

Старий умотив свою покляжу на спину, пригорнув до себе драм'їн² і сказав: «Ти подивися, подивися, ця історія знову випустить нові паростки» [5, с. 61].

Епос про царя Гесара наче живий організм, який не припиняє свого розвитку. Складений сотні років тому, він продовжує висвітлювати нові історії із життя героя. Також пісні бардів, які Джікмед чув раніше, досить розрізнені й несистематизовані.

Він [Джікмед] уже кілька разів чув історію про героя «Цар Гесар». Однак до сьогодні всі барди, яких він зустрічав, не були видатними, вони могли лише заспівати уривки великої історії. Кажуть, що в далеких місцевостях є небагато наділених даром людей, які можуть заспівати всю історію повністю, але все це лише чутки. Він тільки чув найяскравіші уривки цієї безкінечної оповіді.

Зараз же, коли він прокинувся, то зрозумів, що побачив початок уві сні, початок уривків історії про героя, які він уже чув раніше [5, с. 13].

Алай у романі подає власну інтерпретацію народного тибетського епосу, за допомогою образу барда вводить нові подробиці. Завдяки цьому персонажу в романі вдається систематизувати досить фрагментарні історії про царя Гесара, які виконують барди, описати його життя хронологічно, починаючи від часів, які передують появі Гесара в країні Лінг. Автор переносить читача на небеса, де спочатку й зароджується намір відправити на допомогу людям небожителя.

По-друге, бард-оповідач є частиною епосу про царя Гесара. Саме його вустами епос розповсюджується серед народу, за його допомогою подвиги героя закріплюються у свідомості слухачів. Можливо, Алай хотів закарбувати це явище й за допомогою такої інтерпретації позначити надзвичайну роль оповідача в передачі епосу, а також у самій культурі Тибету. Алай дає можливість читачу відчути себе серед аудиторії, до якої звертається оповідач, виконуючи епос під музику драм'їну. Саме таким має бути сприйняття розповіді про героїчні подвиги: від оповідача до аудиторії під музику.

Наступний аспект авторської інтерпретації, на якому варто зупинитися, – розповідь про те, що передувало народженню Гесара на землі. Розглянемо версії давнього епосу. Згідно з версією Амдо, після невдалих спроб старшого та середнього синів богів Лхаджин і Анегонгменг'ялмо дійти до країни Лінг, настає черга молодшого сина – Гесара. «Досягнувши кордонів країни Лінг, Дзамланг-санг (Кесар) вертається назад. Повернувшись, він просить богиню-матір дати йому жменю крові з носа мурахи та жменю кровиносних судин воші, без яких нібито він не може поїхати в країну Лінг. Він просить виконати складне завдання, оскільки не бажає покидати країну богів» [2, с. 104]. Далі майбутній цар Гесар перетворюється на білого птаха та спускається в країну Лінг, після чого в однієї з місцевих жінок народжується син.

За версією Кхаму, народженню героя передує давнє пророцтво, яке говорить, що народиться Гесар, майбутній цар країни Лінг. Інших відомостей про магічне народження воїна немає.

Пролог західнотибетської версії розповідає про створення світу й історію вісімнадцяти воїнів країни Лінг, а також про походження самої країни Лінг, що була створена мисливцем із тіла дев'ятиголоваго демона [2, с. 108]. Гесар був посланий у країну Лінг на прохання одного з вісімнадцяти героїв «дарувати немовля як вождя в країну, в якій немає правителя» [2, с. 108].

¹ Джікмед називає сином божеств Гесара.

² Драм'їн – традиційний тибетський струнний інструмент, широко використовується для акомпанементу. Також його називають тибетською гітарою.

У романі Алая «Цар Гесар» досить докладно описані події, що передують земному народженню героя. Цим подіям присвячені чотири розділи роману: «Перший початок» (缘起之一), «Другий початок» (缘起之二), «Бажання сина божеств» (神子发愿) і «Син божеств сходить на землю» (神子下界). Роман починається з опису світобудови, а саме розділення світу на декілька підсвітів, що їх населяють божества, люди та демони.

Тоді, коли дикі коні були щойно приручені, люди та демони жили в нижньому світі, а божества вже піднялися на небеса. Хоча божества все ще часто навідувалися до людей різними способами, їхні візити іноді не допомагали. Люди завжди програвали в битві з демонами [5, с. 1].

У ті часи всесвіт ще розділяли на різні світи – не різні країни, а саме різні світи [5, с. 2].

Першим Алай відкриває перед читачем небесний світ. Божества спостерігають за світом людей і демонів із небес. Нижній світ занурюється в хаос, у ньому лютують голод, хвороби, жорстокість і війни.

«Ви подивіться, як на землі одна за одною з'явилися нові держави. Подивіться, як ворогують вони між собою, подивіться, як правителі обходяться з власним народом» [5, с. 19].

У романі описана надзвичайна підступність демонів, які могли перетворюватися на різні речі, щоб їх не схопили. Вони ховалися в образі найкрасивішої дівчини чи запашиного дерева, вони могли прийняти людську подобу. Тоді демони знайшли найкраще місце, в якому можна залишатися непоміченими, – людське серце. Саме ця ідея проходить крізь усю фабулу роману. Присутність демонів, які поселилися в людських серцях, завдає тон усьому творові.

У наступному розділі божества обговорюють місію Падмасамбхави (莲花生大师) в країні Лінг. Його завданням було спуститися у світ людей і повідомити про їхні життя божествам. Падмасамбхава намагався врятувати людей від злих чар демонів, однак його сил було недостатньо. Люди були змучені підступністю демонів і втратили всіляку надію на порятунок.

Вирази їхніх облич стали мертвими, вони вже не здіймали голови до неба. Що вони могли чекати звідти? [5, с. 7].

Після побачених людських страждань на обличчях усіх божеств з'являється співчуття, однак не настільки сильне, як те, що виражає обличчя Тхубпа Гави (崔巴噶瓦). Попри те, що йому доведеться втратити свої спогади про небесний світ і своє божественне походження, Тхубпа Гава все одно вирішує відправитися в земний світ, щоб допомогти людям подолати демонів.

Молодий сину божеств, горе людей у нижньому світі сколихнуло море співчуття в тобі, от побачиши, скоро ти народишся серед них і станеш їхнім царем [5, с. 28].

Так Тхубпа Гава припиняє своє божественне життя й народжується в земному світі нещастя і страждань, щоб перемогти демонів і звільнити людей. Саме так описані події, що передують народженню Гесара на землі в романі Алая. Вступна частина має досить сильне буддійське забарвлення: описані буддійські божества та символи, а також один із найважливіших аспектів учення буддизму – співчуття, яке стало причиною всього земного життя Гесара. Серце Тхубпа Гави переповнюється співчуттям до людей настільки, що він не може залишатися в небесному світі пасивним спостерігачем.

Висновки. Постає питання, якою метою задавався Алай, інтерпретуючи давній тибетський епос, що розповідає про ди-

вовижне народження й неординарне життя царя Гесара. Відповідей на це питання декілька. По-перше, як зазначав П. Рікер, одним із основних завдань інтерпретації є спроба подолати відстань у просторі та часі. Алай наближує стародавній епос до сучасного читача, долаючи сотні років часового простору. Він вводить нового персонажа із сучасності й передає епос його очима. Джікмед ближчий до читача за часом, ніж сам цар Гесар. Саме завдяки йому читачеві вдається побачити давню історію в усій її повноті. Версія барда Джікмеда систематизована, має передісторію, відправну точку земного життя Гесара. Хоча тибетський епос є значущим складником культурного здобутку тибетців, для представників інших культурних спадщин, можливо, він не відіграє такої вирішальної ролі. Інтерпретуючи старовинний епос у формі сучасного роману, Алай долає простір між давніми подіями країни Лінг і сучасними читачами. Він надає можливість аудиторії з різним культурним здобутком пережити, оцінити, наблизити до себе тибетський епос, що лежить в основі менталітету тибетців, а значить, надає шанс представникам інших національностей зрозуміти тибетський народ і його світобачення. По-друге, П. Рікер наголошує на інтерпретації як спробі пояснити, пізнати, більш глибоко осмислити феномен. Роман Алая також відповідає цій концепції. Відбувається осмислення стародавнього епосу через інтерпретацію, спостерігається систематизація різних фрагментів епосу, історія набуває хронологічної структурованості.

Інтерпретація епосу за допомогою введення нового персонажу в роман має також додаткову функцію. У творі Алай зафіксував безцінний скарб тибетського фольклору, а саме усну передачу історій про царя Гесара, адже барди-оповідачі є невіддільною частиною самого епосу. Завдяки їхньому виконанню закарбовані в історії події оживають, саме в такий спосіб епос століттями передавався з покоління в покоління. Отже, за допомогою інтерпретації відбувається більш глибоке пізнання та розуміння епосу.

Поль Рікер також описує деміфологізацію й навіть десакралізацію міфів чи священних текстів під час їх інтерпретації. Щоб відповісти на питання, чи є місце деміфологізації в романі Алая, варто поглянути на епос про царя Гесара очима самих тибетців. Річ у тім, що для них епос ніколи не був вигаданою історією, яку барди виконують заради розваги своїх глядачів. Для тибетців епос про царя Гесара є хронікою реальних історичних подій. Вони не сприймали Гесара як вигаданий народом фольклорний персонаж. Тому ми не можемо говорити про деміфологізацію та обґрунтування епосу через його інтерпретацію, оскільки, відповідаючи культурній традиції, епос про царя Гесара не є міфологічним для тибетців.

Література:

1. Давид-Неэль Александра. Необыкновенная жизнь Гесара, царя Линга / Александра Давид-Неэль. – М. : Ориенталия, 2015. – 400 с.
2. Рерих Ю.Н. Сказание о царе Кэсаре Лингском / Ю.Н. Рерих // Рерих Ю.Н. Тибет и Центральная Азия / Ю.Н. Рерих. – Самара, 1999.
3. Рикер П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / П. Рикер; пер. с фр. и вступит. ст. И. Вдовиной. – М. : КАНОН-пресс-Ц; Кучково поле, 2002. – 624 с.
4. Троянова Е.В. Ю.Н. Рерих: эпос о царе Гесаре как исторический источник / Е.В. Троянова // Мир науки, культуры, образования. – 2014. – Выпуск № 2 (45).
5. 阿来. 格萨尔王 / 阿来. — 重庆: 重庆出版社, 2015.

Альзахрани Д. А. Методы интерпретации Поля Рикера и их применение к роману Алая «Царь Гесар»

Аннотация. Статья посвящена применению методов и практик европейского литературоведения (на базе работ французского философа Поля Рикера) к произведениям другой культурной традиции (роман «Царь Гесар» современного китайского писателя Алая).

Ключевые слова: интерпретация, культура, Гесар, Тибет, героический эпос.

Alzahrani D. Paul Ricoeur's methods of interpretation and their appliance in Alai's novel "King Gesar"

Summary. The article is dedicated to methods of European literary science (based on French philosopher Paul Ricoeur's research) and their appliance to different cultural tradition (Chinese contemporary novel "King Gesar" by Alai).

Key words: interpretation, culture, Gesar, Tibet, heroic epic.